

при цьому забезпечити високий рівень її конкурентоздатності, спираючись на міжнародний досвід провідних країн світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Борщ А.Г. Бюджетна підтримка аграрного сектору в умовах трансформаційних процесів в економіці України / А.Г. Борщ // Економіка АПК.– 2013. – № 2. – С. 111–116.
2. Агробізнес сьогодні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.agro-business.com.ua/agrobusiness/events/2534-tvarynyuku-netrymaiut-derzhpidtrymky-v-2015-rotsi.html>. – Агробізнес сьогодні
3. Порядок КМУ «Про використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету»: від 02.03.2011 р. [Електронний ресурс]/ Міністерство аграрної політики та продовольства України. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/node/1362> - Порядок КМУ «Про використання сум податку на додану вартість, сплачених переробними підприємствами до спеціального фонду державного бюджету»
4. Власов В.І. Сільське господарство Польщі після вступу до Європейського Союзу /В. Власов, М. Оніщук, О. Овсянніков // Економіка АПК. – 2013. – № 12. – С. 117-123.
5. Дем'яненко С.І. Питання стратегії розвитку аграрного сектора економіки України/ С.І. Дем'яненко // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 14-19.
6. Пізенгольц В. Вплив держави на виробництво в сільгоспідприємствах Західної Європи / В. Пізенгольц // Економіка сільського господарства Росії. – 2014. – № 5. – С. 30.
7. Хорунжий М.І. Завдання національної аграрної політики на сучасному етапі /М.І. Хорунжий // Економіка АПК. – 2014. – № 2. – С. 22-28.
8. Ковач Ю.Є. Ефективність свинарства в умовах сьогодення / Ю.Є. Ковач // Продуктивність агропромислового виробництва (економічні науки): наук.-практ. Збірник Українського науково-дослідного інституту. – К. : НДІ «Агропромпродуктивність», 2013. – № 19. – 57 с.

УДК 336.226.4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПОРІВНЯННЯ СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ І КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*Подаков Є.С. – к.е.н., доцент,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»*

У статті проаналізовано актуальні проблеми непрямого оподаткування в нашій країні та здійснено порівняння сплати податку на додану вартість в Україні і країнах Європейського Союзу. Досліджено, що спеціальний режим оподаткування ПДВ є на сьогодні єдиним видом державної підтримки, який здійснюється в автоматичному режимі без втручання держави, що виключає корупційну складову та має важливе значення у спрощенні

податкових відносин у галузі сільського господарства, зменшує трудомісткість і витрати на адміністрування податків.

Ключові слова: податок на додану вартість, непряме оподаткування, ставки податку, податкові пільги, адміністрування податків, спеціальний режим оподаткування.

Подиков Е.С. Актуальные проблемы сравнения уплаты налога на добавленную стоимость в странах Европейского союза и Украине

В статье проанализированы актуальные проблемы косвенного налогообложения в нашей стране и проведено сравнение уплаты налога на добавленную стоимость в Украине и странах Европейского Союза. Доказано, что специальный режим налогообложения НДС является на сегодня единственным видом государственной поддержки, который осуществляется в автоматическом режиме без вмешательства государства, исключает коррупционную составляющую и имеет важное значение в упрощении налоговых отношений в области сельского хозяйства, уменьшает трудоемкость и затраты на администрирование налогов.

Ключевые слова: налог на добавленную стоимость, косвенное налогообложение, ставки налога, налоговые льготы, администрирование налогов, специальный режим налогообложения.

Podakov E.S. Actual problems of comparing the payment of value added tax in the European Union and Ukraine

The article analyzes the current problems of indirect taxation in the country and comparison of payment of VAT in Ukraine and the European Union. Investigated that the special VAT regime is today the only kind of state support, which is carried out automatically without state intervention, which eliminates corruption component and is essential to simplify tax administration in agriculture, reduces the complexity and cost of tax administration.

Keywords: value added tax, indirect tax, tax rate, tax breaks, tax administration, special tax treatment.

Постановка проблеми. Складні суспільно-політичні процеси, які сьогодні відбуваються в Україні, призвели до надзвичайно важливого моменту в історії нашої держави: Україна чітко визначилась із зовнішньополітичним та зовнішньоекономічним курсом, який спрямований на європейську інтеграцію, але що найважливіше - Європа робить чіткі кроки назустріч, завдяки чому стає реальним підписання угоди про асоціацію ЄС, чи не вперше Україна отримала сигнали про перспективу членства у Європейському союзі. Але повноцінна європейська інтеграція передбачає складний шлях, кропітку працю і реальні реформи, які не можливі без відповідного законодавчого забезпечення. Якщо політична складова євроінтеграції не видається настільки проблемною, адже Українська держава з початку своєї незалежності задекларувала розбудову основоположних принципів правової держави, які втілюються в ЄС, то економічна складова цього процесу, на нашу думку, є значно складнішою з огляду на суттєву різницю в структурі економічних систем ЄС та України. Тому необхідним є їх поступове зближення, гармонізація, завдяки чому наша держава зможе повноцінно влитися у економічні процеси, які відбуваються у ЄС, із збереженням власних економічних інтересів. Одним із найбільш суттєвих кроків у цьому напрямку є гармонізація митної та податкової політики, особливо щодо адміністрування непрямих податків, які, як і в країнах ЄС, так і в Україні займають одне із ключових місць в податковій системі. З огляду на це, питання використання досвіду країн ЄС для удосконалення адміністрування ПДВ в Україні є дуже актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останній час проблеми гармонізації законодавства України із законодавством ЄС, а також питання

удосконалення правового регулювання сплати непрямих податків активно обговорюються в наукових колах. Їх висвітленню присвячені праці таких вчених, як П.Т. Гега, М.П. Кучерявенко, І.О. Луніна, С.А. Терьохін, В.М. Федосов та багатьох інших. Однак малодослідженими залишаються окремі проблеми нарахування та сплати ПДВ в Україні. Також, зважаючи на перспективу євроінтеграції, необхідним є визначення основних критеріїв, яким повинно відповідати законодавство України щодо регулювання сплати ПДВ з метою його гармонізації із законодавством ЄС.

Постановка завдання. Основними завданнями даного дослідження є аналіз основних проблем та порівняння оподаткування податком на додану вартість в Україні та країнах Європейського союзу, розробка напрямів удосконалення оподаткування непрямим податками в умовах євроінтеграції України.

Методологічною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених і нормативно-правові акти з питань оподаткування. Методичною базою дослідження стали загальнонаукові економічні методи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податок на додану вартість займає одне з ключових місць у податкових системах більшості країн Європейського союзу. Введення в 1967 р. ПДВ оцінюється всіма фінансовими експертами як одне з перших важливих досягнень цього співтовариства. До цього часу в багатьох країнах ПДВ займає місце одного з основних каналів надходження коштів до державного бюджету: у Франції - 45% усіх податкових надходжень до бюджету, у Великобританії і Німеччині - 50.

Необхідно наголосити, що країни ЄС досягли чи не найбільших успіхів на шляху до удосконалення адміністрування непрямих податків. З огляду на це, а також з огляду на перспективи євроінтеграції України вітчизняне податкове законодавство повинно враховувати позитивний досвід ЄС та поступово пройти процес гармонізації із податковим законодавством Європейського союзу. Необхідність проведення такої гармонізації передбачено, зокрема, Законом України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 21 листопада 2002 р. № 228 [1]. Важливим чинником розвитку податкових систем в країнах ЄС є тенденція до уніфікації системи непрямого оподаткування, в той час як в сфері прямого оподаткування країни мають більшу самостійність.

Входження будь-якої держави до Європейського Союзу залежить (поряд з іншими чинниками) від того, наскільки та чи інша країна може прийняти інтеграційне законодавство цієї міжнародної організації. Процес узгодження податків з обороту в рамках ЄС, на основі ПДВ, який було запроваджено директивами 1967 року, вийшов на новий етап після прийняття Шостої Директиви (77/3888/ЕЕС) від 16 травня 1977 р., [2, с. 7], яка визначила основні елементи механізму адміністрування податку на додану вартість у країнах Європейського союзу. Вказана директива визначила для членів ЄС коло платників ПДВ, об'єкт та базу оподаткування, єдину систему нарахування ПДВ, порядок виникнення податкових зобов'язань, ставки податку та пільги по сплаті ПДВ.

Відповідно до статті 21 Шостої Директиви платниками ПДВ є особи, які здійснюють діяльність, що підлягає оподаткуванню, за винятком надання деяких послуг (рекламних, консультаційних, юридичних, бухгалтерських, банківських, фінансових тощо), які надаються особами з інших держав-членів ЄС; особи, які

отримують вказані послуги, якщо вони знаходяться в іншій державі-члені ЄС, ніж та особа, яка надає ці послуги; будь-яка особа, яка вказує податок на додану вартість у рахунку-фактурі; імпортери товарів.

Відповідно до ст. 2 Шостої Директиви, об'єктом оподаткування є здійснення платником податку поставок товарів та послуг в межах території країни, а також здійснення імпорту товарів. Поставкою товарів згідно зі ст. 5 Шостої Директиви вважається передання права розпорядження матеріальними активами, які можуть включати частку в нерухомому майні, права на використання майна (оренда), акції або інші капіталовкладення, які надають їх власникам право власності та розпорядження нерухомим майном чи його часткою. Наданням послуг, що підлягає оподаткуванню ПДВ, вважаються будь-які поставки, які неможна віднести до поставок товарів.

База оподаткування ПДВ дуже широка, охоплює вартість товарів та надання послуг, що поставляються в межах країни. При імпорті оподатковуваним оборотом вважається вартість товару, який ввозиться.

Як це визначено у п. 1 та 2 ч. А ст. 11 Шостої Директиви, до бази оподаткування поставлених товарів (послуг) обов'язково включаються не тільки податки, збори та інші обов'язкові платежі (крім ПДВ), сплачені в процесі виробництва та доставки товару, а й додаткові витрати, такі як комісійні витрати, витрати на пакування, транспортування та страхування.

У зв'язку з початком формування в ЄС єдиної системи ПДВ були вжиті заходи з гармонізації ставок ПДВ. Європейською Комісією в рамках програми створення єдиного ринку був запропонований ряд заходів зі зближення ставок ПДВ. Був визначений базовий рівень ПДВ в межах 14-20%, на продукти харчування, ліки, деякі інші товари, були встановлені пільгові ставки (4-9%), а на паливо, тютюнові та алкогольні вироби - підвищені.

В країнах Східної Європи ПДВ був введений в кінці 80-х - на початку 90-х років, в більшості випадків з диференційованими ставками. Так, в Румунії при введенні ПДВ були встановлені чотири ставки. Характерною спільною рисою було те, що стандартні ставки встановлювались на досить високому рівні (в Чехії, Польщі-22%, Словаччині-23%, Болгарії-20%, Угорщині-25%). Однак це не завадило успішному розвитку ринкової економіки в цих країнах. Висока ставка ПДВ в перехідний період не обов'язково є перешкодою для економічного розвитку. ПДВ в названих країнах відзначається високою фіскальною ефективністю і забезпечує 17-35% доходів бюджету.

Що стосується податкових пільг, то звільнення певних операцій від оподаткування ПДВ передбачені ст. 13-16 Шостої Директиви. Податкові пільги в залежності від того, чи має місце правочин на території держави-члена або виходить за її межі, поділяються на ті, якими право зменшення податкових зобов'язань не передбачено, і ті, згідно з якими таке право надається.

Шостою директивою передбачено, що пільги по сплаті ПДВ можна поділити на дві категорії. До першої відносяться звільнення товарів і послуг, що надаються в інтересах суспільства (медичні, навчальні, релігійні послуги; товари та послуги, пов'язані з соціальним забезпеченням тощо). До другої категорії відносяться пільги, які надаються з метою сприяння розвитку фінансового сектору, оптимізації адміністративних витрат при справлянні ПДВ (оренда та лізинг майна; страхування, надання кредитів та депозитів, розрахунково-касове

обслуговування; операції з валютою, банкнотами, монетами; з акціями; управління інвестиційними фондами тощо). Враховуючи процес європейської інтеграції України, будь-які спроби скасування ПДВ або заміни його на податок з обороту видаються недоречними, оскільки саме ПДВ є одним з найважливіших елементів податкових систем країн ЄС, а його справляння передбачено відповідними директивами. Зважаючи на численні проблеми, які залишаються при здійсненні адміністрування ПДВ в Україні, законодавче регулювання сплати ПДВ потребує змін.

В Україні податок на додану вартість (ПДВ) є основним джерелом наповнення бюджету (у 2015 році ПДВ становив 29% усіх доходів консолідованого бюджету, або 128.3 млрд. грн. з урахуванням відшкодування). Незважаючи на те, що ПДВ є податком на споживання, у податкових витратах бізнесу він відіграє навіть більшу роль, ніж єдиний соціальний внесок. Через свою вагомість, складність адміністрування та, як наслідок, корупційність ПДВ викликає багато нарікань. Однак, незважаючи на його «проблемність» в Україні, альтернатив цьому податку немає, особливо в умовах наших євроінтеграційних прагнень. А вже справляння ПДВ є обов'язковою вимогою для усіх країн-членів.

Навіть якщо ПДВ - це наша податкова доля, немає нічого поганого в тому, щоб удосконалити цей податок. У зв'язку з цим цікавим є європейський досвід. В ЄС адміністрування ПДВ більше схоже на адміністрування податку з продажів, який так подобається українським бізнесменам, аніж на той ПДВ, до якого ми всі звикли. Через необхідність узгодженості між країнами з різними ставками податку Єврокомісія зважилась на експеримент, при якому проміжні операції (наприклад, постачання складових для виробництва автомобілів тощо) між країнами-членами обліковуються за нульовою ставкою, а сам податок стягується вже на етапі кінцевого споживання (фактично податок із продажу). Таким чином, значно зменшується проблема ПДВ - відшкодування (оскільки авансом ПДВ не сплачується), підприємства потребують набагато менше обігових коштів, а саме адміністрування податку стає більш простим.

Кожна податкова реформа в Україні починається з пропозиції скасувати податок на додану вартість (ПДВ). Підприємці дуже незадоволені існуванням ПДВ і завжди вказують, що цей податок ускладнює їм життя. Тут важливо розуміти, що однією з причин такого незадоволення є те, що ПДВ «з'їдає» значну частину обігових коштів бізнесу (див. Рис. 1), і при цьому фактично неможливо ухилитися від його сплати. Однак, «невідворотність» ПДВ та його вага не є основною хворобою цього податку. Справжня проблема полягає в тому, що ПДВ - складно адмініструвати, він дає широкі можливості для шахрайства та корупції (як-от системне хабарництво при ПДВ- відшкодуванні), необхідність ПДВ - кредитування спричиняє значні додаткові витрати.

На рисунку 2 розглянемо існування ПДВ у країнах світу. Як бачимо, переважна більшість країн світу законодавчо впровадили нарахування та сплату ПДВ.

Джерело: Державне казначейство України.

Рис.1. Структура найбільших податків та зборів в Україні в 2015 році

Рис.2 Податок на додану вартість у країнах світу.

Важливим аргументом на користь збереження ПДВ для України є вимога Європейського Союзу використовувати цей податок у країнах-членах ЄС. В умовах євроінтеграційних прагнень говорити про відміну ПДВ і заміну його на податок із продажу немає особливого змісту: перебудовувати податкову систему для тимчасових потреб дорого та неефективно. Проте, потрібно розуміти, що в ЄС

функціонування ПДВ має певні особливості, які роблять його більш схожим на податок із продажу, ніж на той ПДВ, який ми звикли спостерігати у повсякденному житті. Суть полягає в тому, що на етапі інтеграції перед європейцями постала дуже непроста проблема - як організувати взаємозалік ПДВ-кредиту між країнами в умовах, коли різні країни справляють різні ставки ПДВ (Таблиця 1). Окрім того, оскільки митне оформлення товарообороту припинялося, то все адміністрування ПДВ-ланцюга ставало дещо вимогливим. Фактично можна свідчити про те, що ЄС був змушений вирішувати, яким чином облаштувати стягнення ПДВ на регіональному рівні. Якщо проводити аналогії з Україною, то це те саме, що організувати стягнення ПДВ у бюджет кожної області при тому, що ставки податків між областями сильно відрізняються. Рішення було знайдене досить оригінальне (експериментальне). Фактично європейці запровадили своєрідний гібрид стандартного ПДВ та податку з продажу. Суть його полягає у тому, що експортно-імпорتنі операції між країнами членами обліковуються без стягнення ПДВ. Податок сплачується тільки на етапі продажу товару кінцевому споживачу і кошти надходять до бюджету тієї країни, де цей товар був придбаний.

Механіка такого адміністрування наступна: усім юридичним особам присвоюється ПДВ-номер і при оформленні поставки вказується, на який ПДВ-номер було передано товар чи послугу. Така естафета (без жодного стягнення ПДВ) може продовжуватися доти, поки платник ПДВ не продасть свій товар/послугу покупцю без ПДВ-номера. Така операція і є індикатором «акту кінцевого споживання» і саме на цьому етапі продавець додає до собівартості товару ПДВ (ставка податку країни-споживача), а стягнуті кошти перераховує до місцевого бюджету.

Важливо, що при цьому операції в середині окремо взятої країни адмініструються та обліковуються за стандартними процедурами - з ПДВ-кредитом та стягненням ПДВ до бюджету на кожному етапі.

Також важливо, що деякі країни ЄС для залучення інвесторів та збільшення своєї привабливості навіть відмовляються від стягнення ПДВ на етапі імпорту товару з третіх країн. Наприклад, Бельгія та Нідерланди для збільшення товаропотоку через свої порти відмовилися від стягнення ПДВ з імпорту для максимального спрощення та здешевлення імпорتنих операцій при здійсненні їх через свою територію. Фактично, підприємець, який завозить товар через такі порти, потребує на 20% менше оборотних коштів. А якщо подальші етапи виробництва здійснюються в різних країнах- членах ЄС, то фактично ми маємо чистий механізм податку з продажу у європейському виконанні (Рис.3).

Напевно, не потрібно пояснювати, що при такому механізмі проблема відшкодування ПДВ експортерам значно спрощується, оскільки в багатьох випадках ПДВ до бюджету вже просто не вноситься, а тому і не потребує відшкодування.

Розглянемо ставки ПДВ 2015 року в різних країнах світу в таблиці 1.

Але це все практика Європейського Союзу, і досить таки вдала. Якщо розглянути українські реалії, то в з 2016 року відбулись певні зміни в нарахуванні ПДВ.

Податок на додану вартість (ПДВ) сплачується при придбанні товарів (матеріалів, робіт, послуг). Додана вартість — це вартість, додана підприємством до вартості вхідних матеріалів у результаті їх певної переробки, доробки або іншого

господарського застосування. Платником податку виступає покупець продукції, її продавець виступає як стягувач податку - посередник між платником та державою. Об'єктом оподаткування є операції з продажу товарів (робіт, послуг). ПДВ не включається до ціни реалізації, а встановлюється понад ціну реалізації. Ставки: 20%, 7% (для лікарських засобів) і 0%. При цьому перелік операцій, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою (ст. 195 Податкового Кодексу) залишається без змін.

Таблиця 1

Країни	Ставка ПДВ
Угорщина	27%
Данія, Хорватія, Швеція	25%
Румунія, Фінляндія	24%
Греція, Португалія, Ірландія, Польща	23%
Італія, Словенія	22%
Бельгія, Чеська Республіка, Іспанія, Латвія, Литва, Нідерланди	21%
Болгарія, Естонія, Франція, Австрія, Словацька Республіка, Великобританія	20%
Німеччина, Кіпр	19%
Мальта	18%
Люксембург	15%

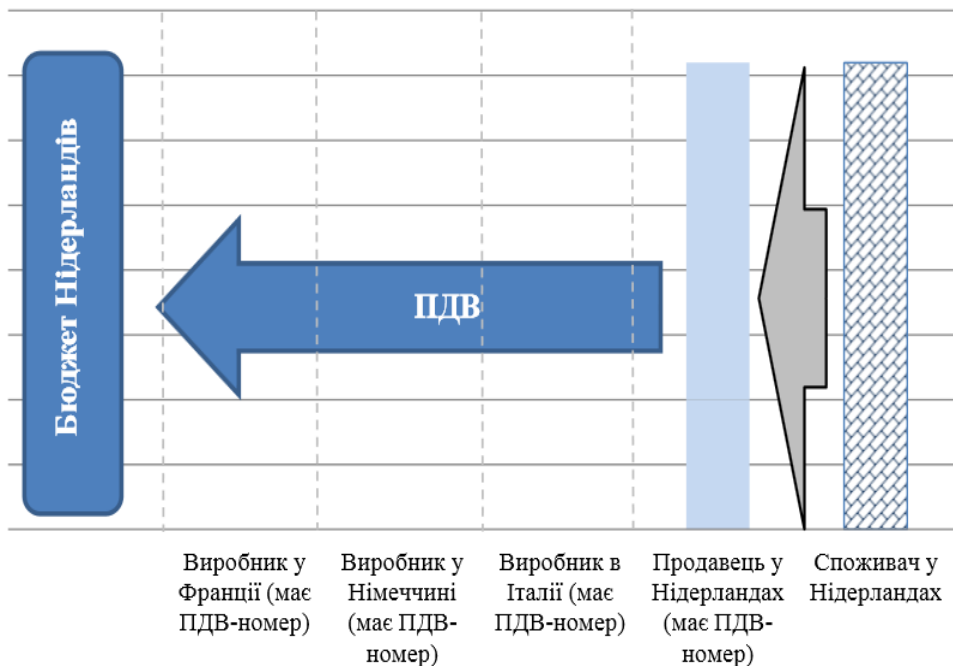

Рис. 3 Умовна схема адміністрування ПДВ у ЄС при експортно-імпорتنих операціях між країнами-членами.

Натомість внесено низку змін в частині операцій, звільнених від оподаткування (ст. 197). Зокрема, не звільняються від оподаткування операції з постачання на митній території України та вивезення в митному режимі експорту зернових та технічних культур. З ПДВ база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін (раніше - їх собівартості). У ст. 200, як і було проголосовано в парламенті, передбачено формування двох реєстрів на відшкодування ПДВ: для платників, що відповідають критеріям, визначеним для автоматичного відшкодування сум податку; для решти платників. З метою забезпечення прозорості функціонування таких реєстрів додано дві позиції - пп. 200.7.2 і 200.7.3. Повернення узгоджених сум бюджетного відшкодування здійснюватиметься в хронологічному порядку відповідно до черговості внесення заяв до кожного відповідного Реєстру. У свою чергу, Державна фіскальна служба щодня публікуватиме на своєму сайті реєстри заяв про повернення суми бюджетного відшкодування.

Сплата ПДВ в Україні здійснюється таким чином: - підприємство сплачує постачальникам ПДВ при придбанні запасів - податковий кредит; - підприємство отримує ПДВ від покупців при реалізації своєї продукції (товарів, робіт, послуг) - податкове зобов'язання; - за підсумками місяця (або кварталу) підприємство перераховує до бюджету різницю між отриманим і сплаченим ПДВ.

Відносно оподаткування в сільському господарстві у 2016 році відбуватимуться певні зміни. У зв'язку із внесенням змін до ПКУ Законом № 909 податківці у листі від 05.01.2016 р. №203/7/99-99-19-03-02-17 [3] роз'яснили, що позитивна різниця між сумою податкових зобов'язань звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту звітного (податкового) періоду, визначена по окремих видах сільськогосподарських операцій, перераховується до держбюджету та на спеціальні рахунки сільськогосподарських підприємств у різних частках залежно від виду продукції:

по операціях із с/г товарами/послугами, крім операцій із зерновими та технічними культурами та операцій з продукцією тваринництва (далі – інша сільськогосподарська продукція):

- до держбюджету - у розмірі 50%;
- на спеціальні рахунки, відкриті сільгоспідприємствами – суб'єктами спеціального режиму оподаткування в установах банків та/або в органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, - у розмірі 50 %;

по операціях із зерновими та технічними культурами підлягає перерахуванню:

- до держбюджету - 85 %;
- на спеціальні рахунки -15 %;

по операціях із продукцією тваринництва підлягає перерахуванню:

- до держбюджету - 20%;
- на спеціальні рахунки - 80%.

Судячи з вказаних змін, можна зробити висновок який вид продукції провокує виробляти держава наших товаровиробників. Тобто держава стимулює виробництво продукції тваринництва, що не зовсім правильно, адже підтримка галузі рослинництва повинна відбуватися так само як і галузі тваринництва. Україна займає одне з провідних місць експорту зернових і не враховувати цей факт, а тим паче нехтувати ним аж ніяк не можна.

Для забезпечення розрахунків з бюджетом та перерахування коштів на спеціальні рахунки, сільськогосподарським підприємствам, які станом на 01.01.2016 зареєстровані суб'єктами спеціального режиму оподаткування, відкриваються три додаткові електронні рахунки для кожного з виділених видів операцій. Такі рахунки відкриваються на доповнення до вже відкритих рахунків, на які перераховуються кошти для розрахунків з бюджетом (3751) та для перерахування коштів на спеціальні рахунки (3752).

Для реєстрації податкових накладних, складених починаючи з 01.01.2016, в ЄРПН та для сплати сум ПДВ до бюджету та на спеціальні рахунки при здійсненні, починаючи з 1 січня 2016 року, операцій з постачання с/г продукції сільськогосподарські товаровиробники повинні забезпечити перерахування необхідних коштів на додаткові електронні рахунки, відкриті для здійснення відповідного виду операцій.

При визначенні рахунку, на який необхідно здійснювати перерахування коштів, слід враховувати, що:

- зернові культури – зернові культури товарних позицій 1001 – 1008 згідно з УКТ ЗЕД;
- технічні культури – технічні культури товарних позицій 1205 і 1206 00 згідно з УКТ ЗЕД;
- продукція тваринництва – продукція товарних позицій 0102 і 0401 згідно з УКТ ЗЕД.

Встановлений ПКУ порядок перерахування коштів на електронні рахунки та з електронних рахунків на спеціальні рахунки та до державного бюджету застосовується до операцій з постачання сільськогосподарської продукції, що здійснюються починаючи з 1 січня 2016 року включно.

Кошти, необхідні для забезпечення реєстрації складених в 2015 році податкових накладних, які реєструються в ЄРПН після 1 січня 2016 року, перераховуються на додаткові електронні рахунки (3752), які були відкриті сільськогосподарським товаровиробникам у 2015 році. Якщо за результатами останнього звітного періоду 2015 року в звітності з ПДВ (0121 – 0123) визначено суми для перерахування на спеціальний рахунок, і такі суми не було перераховано на додатковий електронний рахунок, або було перераховано не в достатньому розмірі, суми податку, необхідні для перерахування на спеціальний рахунок за результатами подання звітності, також перераховуються на додаткові електронні рахунки (3752), відкриті сільськогосподарським товаровиробникам у 2015 році.

Висновки. Незважаючи на неодноразові заперечення Мінагрополітики України, Мінфіном України було направлено на розгляд проект Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України", яким, зокрема, передбачається скасування з 1 січня 2016 року спеціального режиму оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства з урахуванням зобов'язань України перед Міжнародним валютним фондом.

Мінагрополітики України черговий раз висловило свою позицію щодо неприйнятності запровадження з 2016 року загального режиму оподаткування ПДВ на сільськогосподарський сектор та не погодило зазначений проект Закону України.

Варто наголосити, що Коаліційною Угодою та Планом заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна-2020" у 2015 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 березня 2015 р. № 213 [4] передбачено, зокрема, збереження до 1 січня 2018 року чинної системи оподаткування сільськогосподарських товаровиробників, як це передбачено в Податковому кодексі України.

Дія спеціального режиму оподаткування ПДВ відповідає правилам та вимогам Світової організації торгівлі та узгоджується із положеннями Директиви Ради ЄС 2006/112/ЄС від 28.11.2006 [5] про спільну систему податку на додану вартість.

Слід зазначити, що спеціальний режим оподаткування ПДВ є на сьогодні єдиним видом державної підтримки, який здійснюється в автоматичному режимі без втручання держави, що виключає корупційну складову та має важливе значення у спрощенні податкових відносин у галузі сільського господарства, зменшує трудомісткість і витрати на адміністрування податків.

Також важливо зазначити, що підтримка сільгоспвиробників в країнах Європи становить близько 450 євро/га, тоді як в Україні – майже у 10 разів менше (з урахуванням прямої та непрямой підтримки) (близько 800 грн на 1 га ріплі).

Тому з огляду на ситуацію, що склалась на фінансовому ринку та, враховуючи особливості природно - кліматичних умов ведення сільського господарства, скасування зазначеного виду підтримки сільгосптоваровиробників в Україні є абсолютно неприйнятним та призведе до зниження конкурентоспроможності аграрного бізнесу, втрати обігових коштів підприємств та необхідності залучення кредитних коштів для покриття понесених втрат, що призведе до збільшення собівартості продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України «Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 21 листопада 2002 р. № 228. - <http://uazakon.ru/ukr/ukr-zakon-ob-adaptatsii-zakonodatelstva-ukraini-k-pakonodatelstvu-es.html>
2. Кастан'єд Б. Загальні принципи податкової системи в Європі - Узагальнений огляд : препр. / Б. Кастан'єд - UEPLAC. -К.:2010.-13с.
3. <http://podatkivec.jimdo.com/%D0%BF%D0%B4%D0%B2-2016/>
4. <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-%D1%80>
5. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_928
6. Поддєрьогін А. М. Податкова система України на шляху розвитку / А. М. Поддєрьогін // Фінанси України. - 2001. - № 11. - С. 3-12.
7. Система податкових пільг в Україні в контексті європейського досвіду / [Соколовська А. М., Єфименко Т. І., Луніна І. О. та ін.]. - К. : НДФІ, 2006. - 320 с.
8. Данилишин Б. М. Державна підтримка та податкове регулювання підприємницької діяльності в Україні : [монографія] / Б. М. Данилишин, О. М. Кондрашов. - Донецьк : Юго-Восток, 2010. - 296 с.
9. Податковий кодекс України від 02.02.2010 року № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17. - Ст. 112.
10. Садовська І. В. Формування ефективної податкової політики в системі аграрного бізнесу - запорука розвитку і економічного росту сільськогосподарських під-

- приємств / І. В. Садовська, І. Сардачук // Облік і фінанси АПК. - 2005. - № 12 (4). - С. 135-141.
11. Постанова КМУ від 16.10.2014 р. №569 «Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість» // <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovy-zmini-2015/elektronne-administruvannya-pdv/>.
 12. Оподаткування сільськогосподарських підприємств у 2015 році. – [Електронний ресурс]. - <http://appu.org.ua/news/-2015--00014/>.
 13. Подаков Є.С. Шляхи удосконалення оподаткування сільськогосподарських товаровиробників/ Є.С. Подаков// Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. Вип. 91 – Херсон: Грінв Д.С., 2015. – С.307-312.
 14. Колотуха С. Адаптація податкового законодавства до європейських стандартів – лише перший крок// [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://www.sta.kr.ua/integration/110106/index.html>

УДК: 336.14:336.22

АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Пристемський О.С. – к.е.н., доцент, ДВНЗ «Херсонський ДАУ»

В статті розглянуто та проаналізовано вплив макроекономічних факторів на фінансову безпеку розвитку сільського господарства. Обґрунтовані критерії оцінки їх впливу. Проведений аналіз індикаторів фінансової безпеки розвитку сільського господарства.

***Ключові слова:** банківська система, інфляція, страховий ринок, фінансова безпека, валовий внутрішній продукт, національна економіка.*

Пристемський А.С. Анализ макроэкономических факторов влияния на финансовую безопасность развития сельского хозяйства

В статье рассмотрено и проанализировано влияние макроэкономических факторов на финансовую безопасность развития сельского хозяйства. Обоснованы критерии оценки их влияния. Проведён анализ индикаторов финансовой безопасности развития сельского хозяйства.

***Ключевые слова:** банковская система, инфляция, страховой рынок, финансовая безопасность, валовый внутренний продукт, национальная экономика.*

Prystemskiy O.S. Analysis of macroeconomic factors influencing the financial security of development of agriculture

The article discusses and analyzes the impact of macroeconomic factors on the financial security of development of agriculture. Reasonable criteria to evaluate their impact. The analysis of financial of development of agriculture.

***Keywords:** banking system, inflation, insurance market, financial security, gross domestic product, national economy.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток сільського господарства країни пов'язаний із існуючими тенденціями трансформаційного розвитку економіки, що сформувалися під дією екзогенних та ендогенних факторів. Політико-економічна ситуація України відобразила не спроможність існуючої системи
